

Høring om innkjøpsordning for å sikre alle internettilgang- fra Innlandet fylkeskommune

En rettighet til internettilgang med kun 20 Mbit/s nedlastingshastighet i de mest griskrendte områdene i landet er ikke i tråd med Stortingets vedtak om høyhastighetsinternett med minst 100 Mbit/s nedlastingshastighet til alle husstander i Norge innen 2025

I St. Meld St. 28 (2020/2021) om vår felles digitale grunnmur har regjeringen satt som mål at 100 prosent av husstandene og virksomheten i Norge skal ha tilbud om minst 100 Mbit/s nedlastingshastighet og minst 10 Mbit/s opplastingshastighet innen utgangen av 2025.

Da Stortinget behandlet St. Meld St. 28 (2020/2021) i vår, stilte stortingsflertallet seg bak regjeringens 2025-mål og Stortinget ba regjeringen sikre at hele landet har tilgang til høyhastighetsinternett med minst 100 Mbit/s gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologier som til sammen kan sikre full internettdækning. Stortinget ba samtidig regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan man på egnet vis kan nå målet om 100 prosent internettdækning med minst 100 Mbit/s i hele Norge i løpet av 2025.

Stortinget ba videre regjeringen utrede en rett til høyhastighetsinternett for alle husstander i Norge, og ba i tillegg regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag der husstander som i dag mangler alle former for grunnleggende internett blir prioritert, for å sikre en rask gjennomføring av denne rettigheten.

På bakgrunn av disse stortingsvedtakene våren 2021 stiller Innlandet fylkeskommune, og andre aktører, spørsmål ved at KMD nå sender på høring et forslag til innkjøpsordning for å sikre såkalt funksjonell tilgang til internett til alle med kun 20 Mbit/s nedlastingshastighet. Slik fylkeskommunen oppfatter det, baserer høringsnotatet seg på det samme utgangspunktet og faktagrunnlaget som i høringen om leveringsplikt som departementet gjennomførte høsten 2019. KMD skriver bl.a. på side 4 i høringsnotatet at det trolig i lang tid fremover finnes enkeltbygninger med husstander og/eller virksomheter som av ulike årsaker ikke har et grunnleggende bredbåndstilbud. Dette innebærer at det i departementets høringsnotat ikke hensyntas at målet om 100 Mbit/s internett-dekning til 90 % av landets husstander innen 2020 nå er endret til å omfatte alle husstander og virksomheter i hele landet innen 2025.

Innlandet fylkeskommune etterspør på denne bakgrunn en nærmere begrunnelse for hvorfor KMD ikke har utredet en innkjøpsordning for å sikre høyhastighetsinternett til alle, og hvorfor forslaget til innkjøpsordning ikke sier noe om hvordan husstander som i dag mangler alle former for grunnleggende internett vil bli prioritert i den videre bredbåndsutbyggingen, slik Stortinget har bedt om.

En søknadsbasert innkjøpsordning for husstander og bedrifter som ikke får tilbud om høyhastighetsinternett, verken gjennom kommersielle tilbud eller via den årlige bredbåndsstøtteordningen, bør forvaltes av fylkeskommunene med teknisk støtte fra Nkom

KMD har i høringsnotatet drøftet fordeler og ulemper ved henholdsvis sentral (Nkom) og regional (fylkeskommunene) forvaltning av den nye innkjøpsordningen.

Som det fremgår av høringsnotatet overtok fylkeskommunene i 2020 forvaltningsansvaret for tildeling og utbetaling av statlig støtte som gis til utbygging av bredbånd i ikke-kommersielle områder gjennom den årlige bredbåndsstøtteordningen. Fylkeskommunen mener det er viktig å se bredbåndsstøtteordningen og innkjøpsordningen for internetttilgang i sammenheng, og at det tilsier at den nye innkjøpsordningen bør forvaltes av fylkeskommunene. Det vil sikre at viktig innsikt og kunnskap om lokale forhold, både knyttet til topografi, bosetningsmønster, aktørbildet og planlagt/pågående utbygging i tilstøtende geografiske områder, hensyntas i forvaltningen av innkjøpsordningen. Fylkeskommunen mener dette vil føre til mer effektiv saksbehandling ved regional forvaltning, og samtidig legge grunnlaget for at utbygging til husstander og bedrifter som benytter seg av den søknadsbaserte innkjøpsordningen kan inngå i en helhetlig lokal/regional plan for bredbåndsutbygging i det aktuelle området. I sum kan mer effektiv saksbehandling og helhetlig planlegging også bidra til å begrense det statlige støttebehovet for den nye innkjøpsordningen.

For å sikre en så effektiv og målrettet saksbehandlingsprosess som mulig, mener derfor fylkeskommunen at lokalkunnskap og helhetlige innsikt og forståelse for bredbåndssituasjonen på lokalt og regionalt nivå i denne sammenheng bør veie tyngre enn fordelene ved sentral forvaltning som KMD viser til i høringsnotatet.

Samtidig mener vi at Nkoms tekniske spesialkompetanse, bl.a. knyttet til målinger av signalstyrke for å avklare om trådløse teknologier i et område er egnet for å etablere en tilfredsstillende bredbåndsløsning, ved behov bør stilles til rådighet for fylkeskommunene når de skal ta stilling til konkrete forespørsler som en del av forvaltningen av innkjøpsordningen.

Når det gjelder ressursbehov og administrative kostnader ved regional forvaltning av denne nye innkjøpsordningen deler Innlandet fylkeskommune synspunktene til KMD om at mulige synergier mellom forvaltningen av bredbåndsstøtteordningen og innkjøpsordningen kan føre til at det totale antall årsverk som vil være nødvendig for å forvalte en slik innkjøpsordning over tid vil kunne komme ned på det samme nivået hos fylkeskommunene samlet sett, som hos Nkom. Samtidig er fylkeskommunen enig med KMD i at det må påregnes et visst minimum av ressursbruk og kostnader i hver enkelt fylkeskommune, særlig i forbindelse med innføring og oppstart av en slik innkjøpsordning. Vi legger til grunn at fylkeskommunens administrative kostnader uansett vil dekkes av statlige midler som bevilges til denne nye innkjøpsordningen.

Kommentarer til Forskriften

I §14 skal leverandøren opprettholde tilbudet i minimum 2 år med sluttbrukers rett til forlengelse i inntil 5 år. I teori virker dette nok, men i praksis blir ikke målet om 100% med 100 Mbit/s i 2025 på plass før 2028-2030 for de siste kundene.

Forslag: Endre opprettholdelse til å enten samsvare med utbygging til 100 Mbit/s, eller settes til å kunne utvides fra sluttbrukers side årlig til 100 Mbit/s er tilgjengelig. Ulempen med dette, kan være at leverandøren må regne inn risiko i oppstartskostnad. Selv om det er spesifisert i §8 at abonnementskostnader ikke skal være en del av tilskuddet, må det i så ukommersielle områder som tilskuddet er ment for, antas at noe driftskostnad for tjenesten, må ligge i tilskuddet.

Grunnet tidspunkt for høring og tidsfrist er saken kun behandlet administrativt